

ELS QUADERNS-BLOCS

Parlar de 478 blocs, de tots i cadascun, és una tasca que no està al meu abast, i donar-ne una idea, fer-ne una publicació, és una feina dura. Els blocs contempen des de l'any 1949 fins al 2005, i això és el pols artístic d'una vida: d'un encàrrec, d'una escultura, d'una làmpada; escrits i comentaris de les obres, escrits d'idees i pensaments, de viatges.... Al llarg dels anys, s'hi han acumulat experiències i aportacions plàstiques diverses, que són molt difícils de comentar precisament per la diversitat de conceptes.

Per altra banda, amb aquests blocs s'entra a la part íntima de les inquietuds artístiques, perquè es mostren els primers intents, i les variacions que van prenent les obres, amb notes escrites als marges per tal que els dubtes agafin cos i direcció cap a un fi.

El meu sentit artístic ha estat servir, aportar, donar a la meva mesura (que ben sovint és més del que ens pensem). I en altres moments s'entén el tant per cent de les possibilitats d'una comissió que t'encarrega un treball, i saps buscar com anar més enllà del que la comissió desitjaria. Així, intentes fer-ho créixer posant-hi el seu esforç, encara que això, en molts dels casos ha costat anys de treball per tal d'anar acostant posicions.

Un fet cabdal a considerar és el moment històric i el context, i això és parlar d'acabada la Guerra incivil i la dictadura repressiva del general Franco, i, al seu costat, el triomfalisme de l'església catòlica, que teixia tot l'any litúrgic d'una manera abassegadora. Per altra banda, vaig anar a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona, i els llibres i el museu d'Art Modern em van anar situant, juntament amb algun viatge a Paris (on vaig poder veure les obres que han provocat els grans canvis en

les diferents etapes artístiques, les de les avantguardes que es van anar succeint), em van anar situant en un àmbit d'inquietud per altres i noves expressions, cosa que em situava en una posició de confusió a l'hora d'entendre totes aquelles expressions plàstiques tan diverses, mentre aquí encara vivíem en una formació acadèmica estricta, en la què els professors i l'ambient general veien amb indiferència tot el que havia succeït. Amb tot, senties el respecte i la incògnita d'una informació en la què encara no havies entrat, i desitjaves deixar l'escola per a iniciar els propis horitzons. I no és fàcil desprendre's d'un llenguatge tan rígid com l'acadèmic per a entrar en una aventura incerta, quan havies estat ordenat en una disciplina concreta. Tot amb tot, era sabut que l'art és el futur, i no pas el passat, amb tota la riquesa que l'avalava, plena d'admiració i tan atractiu. Tots sabem la força de les obres fetes, de les que en veiem la realitat d'una manera assequible i amb afinitat i sensibilitat, alhora que som conscients del perill de restar la pròpia aportació, que és el quid de la pròpia personalitat. El fet que, per a mi, la pintura mural i l'escultura tinguessin un atractiu tan potent, posava en segon ordre l'obra per a exposicions o la investigació.

El fet de plantejar una obra per a un lloc, una finalitat, i en un ambient concret, requeria fer néixer l'obra adequada a cada moment i circumstància, presentava tot un seguit de coses a coordinar –des d'aspectes generals a particulars–, orquestrar tot un conjunt que abocava a trobar-se reduït davant de tot el que calia fer. Però, tot amb tot, la passió per l'obra anava creixent a mesura que s'hi anava entrant. El grup Flamma (1948-1957) fou important en aquest temps, tan per les afinitats que teníem els seus membres, com per les moltes visites, comentaris, treballs, etc., que ens van enriquir; igualment com el contacte amb arquitectes i

gent d'oficis de moltes menes (picapedrers, forjadors, fusters, vitrallers, ceramistes....) als qui dec molt: al llarg dels anys ha estat una escola que m'ha donat molt, tant pel que fa a les feines com pel tracte i la coneixença. A tots els dec molt i els ho agraeixo.

El fet de pensar una obra concreta per a un lloc determinat, per a un fi, per a un individu o per a un grup, fa que el resultat en el que creus requereixi un nou naixement, plantejar-la de nou en molts aspectes, i per tant habitua al concepte de construir de nou. Així doncs, cal pensar i orientar l'enfocament, i saber com portar-lo a terme, la qual cosa fa necessari prescindir d'uns hàbits amenaçats per la possibilitat de quedar-te lligat a un estil que et bloquegi i et redueixi. Al meu entendre, en això es pot comprendre el concepte general que tinc del meu art.

Així, en aquests primers blocs es pot apreciar com una pintura mural és un teixit de línies i ritmes que dirigeixen la composició, igualment com els seus complements, tant si es tracta d'un graó com d'una reixa, o d'elements de fusteria, làmpades, etc., i com es pensa en harmonitzar el conjunt.

En els viatges que he fet m'ha interessat tot, tant l'arquitectura com el paisatge, els animals, les persones, un detall determinat de lliuraments i plans; com sempre, la realitat de la natura i el rastre de les obres humanes -i allò que d'ell se'n deriva-. Per a mi, aquesta és la gran escola, la que més m'ha donat per al meu art, i aquests quaderns en guarden el testimoni.

Durant els cursos de Belles Arts, a Barcelona, vaig conèixer Mossèn Camprubí, en un moment en què l'església era poderosa. En aquell moment se'm va obrir una inquietud religiosa, segurament per la mateixa situació de canvi de la pròpia construcció de l'enfocament de la meva vida. També el

canvi a la gran ciutat, on tenia amics que m'influïen amb feines religioses que requerien entrar dins el tema, i uns exercicis espirituals que vaig fer als jesuïtes de Sarrià, juntament amb un grup d'alumnes de l'escola; o alguns llibres que em portaven a entrar en aquestes inquietuds..., en fi, es van donar una sèrie d'aspectes que van fer que m'interessés la qüestió religiosa. Igualment, el lloc on vivia, rodejat d'esglésies (la Catedral, Sant Felip Neri, Sant Jaume, Sants Just i Pastor, etc...), i tenia alguna cosa a veure. Però, per altra banda, me n'adonava que l'art en l'església estava molt depauperat, al meu entendre, i tot plegat em feia creure que jo podia fer-me i donar. Una de les persones que més em va influir en aquesta direcció fou l'arquitecte Masramon, amb qui teníem llargues xerrades i em donava a llegir llibres que m'anaven despertant cap a un interès religiós, i, per tant, cada obra d'imatge religiosa em portava a entrar-hi més endins, al mateix temps que, artísticament, es convertia en una manera d'oferir un valor íntim, de treure part dels talents que podia tenir, encara que això semblés contrari a l'ambient que vivia l'església en aquell moment, políticament parlant. Aquest tema donaria molt per comentar, però amb aquests encaixos es pot veure que hi volia entrar a fons i adquirir-ne els valors i les fineses interiors, com el creixement que ensenya l'evangeli. Tot això té un cos que virtualitza els diferents moments de les meves obres religioses. Si bé aquest conjunt d'obra religiosa té un gruix important del qual el llibre *Fita-art religiós* en guarda el contingut, aquí es palesa que la idea fou sempre servir els diferents llocs i finalitats d'obres laiques o civils de diferent mena, i encàrrecs particulars o d'entitats que requerissin el meu ajut; igualment com participar en exposicions col·lectives, tant a Barcelona i

Girona com a altres llocs, i interessar-me per obres d'investigació i d'aportacions diverses.

També es pot veure en aquestes llibretes-blocs que el fet de posar en marxa el taller de ceràmica fou motiu de realitzar peces i pots diversos, igualment com plafons de ceràmica per a particulars, comerços, entrades o vestíbuls de cases de particulars, bars o hotels, etc.

Un altre aspecte que sumen aquests blocs és que en un paper en blanc tan interessant és un projecte com un gargot, un traç mecànic fet en tècniques diferents per a anar-ne observant les característiques i les seves ampliacions, que es poden generar en diferents direccions (creuaments, arabescos de diferent mena, frecs, jocs de línies...), i tota mena d'experiments, com papers arrugats o encolats, proves en color, superposicions, aixafaments.... Així, en aquests blocs hi queden molts atzars i proves amb aigua, amb matèries grasses i magres, en fi, que es veu que han servit per a jugar i entretenir, però els fruits de vegades són sorprenents, i sovint han preparat obres pictòriques. El mateix passa amb dibuixar davant la TV personatges, figures o grups en diferents moments, amb incorreccions voluntàries, sense cap trava per a cercar. Puc dir que aquests quaderns de dibuix guarden molts aspectes que fan difícil de fer-ne menció, però en mostren uns quants, i són part de l'obra de la Fundació, guardant expressions d'un gran ventall del que en aquest llibre s'intenta donar una visió.

Dels 22.075 fulls dels blocs, alguns són escrits, però la majoria formen part dels diversos apartats de què consta l'obra que tenim a la Fundació: rostre, autoretrat, nu, ceràmica, vitrall, art integrat, tema religiós, Girona, dibuix, pintura, escultura, animàlia, ambientacions i

aspectes pedagògics. Pocs d'aquests quaderns són monotemàtics, generalment s'hi barregen idees i grafismes diferents, perquè és com deixar-hi constància de l'atenció a uns fets concrets, a espontaneïtats que es presenten. En moltes de les obres que es replantegen hi ha notes escrites que donen a entendre les inquietuds que sorgeixen i que formen part del retrat més íntim. I tant de bo els artistes poguessin disposar d'un material com el que es mostra en els blocs.

Fita (2007)